

Návrh poslance Jana Schillera

ZÁKON

ze dne 2018,

kterým se mění zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
(zákon o prevenci závažných havárií)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o prevenci závažných havárií

Čl. I

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 225/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 49 odst. 2 zní:

„(2) Krajský úřad je dotčeným orgánem na úseku prevence závažných havárií při projednávání územně plánovací dokumentace, v územním řízení, ve stavebním řízení, popřípadě ve společném územním a stavebním řízení a v řízení o odstranění stavby podle stavebního zákona¹⁶⁾, pokud je jeho předmětem objekt zařazovaný do skupiny A nebo do skupiny B. Krajský úřad je rovněž dotčeným orgánem na úseku prevence závažných havárií při projednávání územně plánovací dokumentace, v územním řízení, ve stavebním řízení, popřípadě ve společném územním a stavebním řízení či v řízení o změně v účelu užívání stavby podle stavebního zákona¹⁶⁾, pokud realizace nového stavebního záměru situovaného v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B, může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky.“

2. V § 49 na konci odstavce 3 doplňuje následující věta:

„Krajský úřad rovněž vydá závazné stanovisko, které je podkladem pro vydání rozhodnutí v územním řízení, popřípadě ve stavebním řízení, popřípadě ve společném územním a stavebním řízení či v řízení o změně v účelu užívání stavby podle stavebního zákona¹⁶⁾, pokud realizace nového stavebního záměru situovaného v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B, může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky; v tomto závazném stanovisku krajský úřad stanoví podmínky pro umístění a provedení příslušného stavebního záměru, jakož i pro jeho uvedení do zkušební provozu nebo užívání v případě, že se zkušební provoz neprovádí.“

3. V § 49 odst. 4 se doplňuje písm. d), které zní:

„d) umístění a realizaci nových stavebních záměrů situovaných v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B.“

4. V § 18 odst. 3 zní:

„Krajský úřad stanoví zpracovateli posudku přiměřenou lhůtu pro zpracování posudku. Lhůta stanovená pro zpracování posudku se nezapočítává do lhůty stanovené pro vydání rozhodnutí krajského úřadu o schválení bezpečnostní dokumentace podle § 20 odst. 1.“

5. V § 19 odst. 1 se první věta ruší.

6. V § 31 odst. 3 druhá věta zní:

„Při zpracování posudku k posouzení rizik závažné havárie se postupuje podle § 18 a 19 obdobně.“

7. V příloze č. 1 bodu 7 se druhá věta ruší.

8. V příloze č. 1 bod 8 zní:

„8. Vzorec pro sčítání poměrného množství nebezpečných látek

U objektů, ve kterých není přítomna žádná jednotlivá látka nebo směs v množství přesahujícím nebo rovnajícím se příslušným kvalifikačním množstvím, se používá následující pravidlo pro zjištění, zda se na objekt vztahují povinnosti provozovatele podle tohoto zákona:

$$N = \text{SUMA}_{i=1}^n \frac{q_i}{Q_i},$$

kde:

q_i = množství nebezpečné látky i umístěné v objektu,

Q_i = příslušné množství nebezpečné látky i uváděné v sloupci 2 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny A) nebo sloupci 3 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny B) tabulky I nebo tabulky II,

n = počet nebezpečných látek,

N = ukazatel vyjadřující součet poměrů q_i ku Q_i.

Toto pravidlo se používá při posuzování nebezpečnosti pro zdraví, fyzikální nebezpečnosti a nebezpečnosti pro životní prostředí. Musí se proto použít třikrát:

a) k sečtení **jmenovitě vybraných** nebezpečných látek uvedených v tabulce **II**, které spadají do třídy akutní toxicita, kategorii 1, 2 nebo 3 (inhalační cesta expozice) nebo toxicita pro

specifické cílové orgány - jednorázová expozice kategorie 1, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu H tříd H1 až H3 **podle tabulky I;**

b) k sečtení **jmenovitě vybraných** nebezpečných látek uvedených v tabulce **II**, které jsou výbušniny, hořlavé plyny, hořlavé aerosoly, oxidující plyny, hořlavé kapaliny, samovolně reagující látky a směsi, organické peroxidy, samozápalné kapaliny a tuhé látky, oxidující kapaliny a tuhé látky, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu P tříd P1 až P8 **podle tabulky I;**

c) k sečtení **jmenovitě vybraných** nebezpečných látek uvedených v tabulce **II**, které spadají mezi nebezpečné pro vodní prostředí, akutně kategorie 1, chronicky kategorie 1 nebo chronicky kategorie 2, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu E tříd E1 a E2 **podle tabulky I.**

Pro použití pravidla sčítání se použijí příslušná kvalifikační množství pro každou kategorii v písmenech a), b) a c) odpovídající příslušné kvalifikaci, pro jmenovitě vybranou nebezpečnou látku se vždy použije kvalifikační množství uvedené v tabulce II.

Příslušná ustanovení tohoto zákona se použijí, jestliže kterýkoliv ze součtů získaný pro **výpočet a), b) nebo c)** je větší než nebo roven 1.

Provozovatel zařadí objekt do

a) skupiny A, jestliže je výsledek N roven nebo je větší než 1, při použití množství Q uvedeného v sloupci 2 tabulky I nebo tabulky II,

b) skupiny B, jestliže je výsledek N roven nebo je větší než 1, při použití množství Q uvedeného v sloupci 3 tabulky I nebo tabulky II.“

9. V příloze č. 1 Tabulce I Kategorie nebezpečných látek ve Sloupci 1 v Oddílu „P“ – FYZIKÁLNÍ NEBEZPEČNOST v řádce P1b VÝBUŠNINY je znění textu v závorce „(viz poznámka 2)“.

ČÁST DRUHÁ

Účinnost

Čl. II

10. Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění zákonů č. 183/2017 Sb. a č. 225/2017 Sb. (dále jen „**Návrh novely**“).

2. Zhodnocení platné právní úpravy v oblasti prevence závažných havárií

Zákon č. 224/2015 Sb. (dále jen „**Zákon**“) implementuje do českého právního řádu Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (dále jen „**Směrnice SEVESO**“) a stanovuje systém prevence závažných havárií pro tzv. objekty (objektem se ve smyslu Zákona rozumí „*celý prostor, popřípadě soubor prostorů, ve kterém je umístěna jedna nebo více nebezpečných látek v jednom nebo více zařízeních užívaných právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, včetně společných nebo souvisejících infrastruktur a činností*“ – dále jen „**Objekt**“), to vše s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek v Objektech a v jejich okolí.

Stávající právní úprava je vyhovující s výjimkou problematiky umístování a realizace nových stavebních záměrů „v okolí Objektů“. Zákon sice stanovuje práva a povinnosti provozovatelům Objektů při výstavbě a provozu Objektů, neukládá subjektům, které hodlají v okolí Objektů umístit a provozovat určitý stavební záměr nespádající do vymezení Objektu dle Zákona, aby ve svém projektu řádně zohlednili zájmy chráněné Zákonem. Zákon rovněž stanovuje určité pravomoci místně příslušným krajským úřadům v oblasti prevence závažných havárií při výstavbě a provozu Objektů, neobsahuje ale jejich výslovnou pravomoc prosazovat zájmy chráněné Zákonem s ohledem na stavební záměry, které nespádají do vymezení Objektu dle Zákona, ale které jsou umístované do prostoru, který je relevantní z hlediska posouzení rizik vzniku závažné havárie v tom kterém Objektu.

V praxi tak provozovatelé Objektů nemohou dosáhnout postavení účastníků řízení týkajících se umístění, výstavby a provozu stavebních záměrů umístovaných do okolí Objektů (bez ohledu na možné dotčení jejich práv vyplývajících ze Zákona); místně příslušné krajské úřady pak z důvodu nedostatečně vymezených zákonných pravomocí nejsou v rámci těchto řízení považovány (z hlediska problematiky prevence závažných havárií) za dotčené orgány státní správy.

Provozovatelé Objektů tak nezřídka čelí situacím, kdy nemohou relevantně ovlivnit umístění, výstavbu ani pravidla následného provozu nových stavebních záměrů v okolí daných Objektů, ale v důsledku realizace těchto stavebních záměrů následně dochází k výraznému zhoršení možných následků závažných havárií v Objektech právě s ohledem na realizaci těchto stavebních záměrů. Je tomu tak proto, že aktuální právní úprava definuje limitní hodnoty pro přijatelnost rizik spojených s haváriemi v Objektech, přičemž díky realizaci nových stavebních záměrů v okolí Objektů začne úroveň takových rizik přesahovat stanovené limitní hodnoty. Provozovatelé Objektů tak ve smyslu Zákona musí vynuceně měnit systém prevence závažných havárií, a to s ohledem na bezpečnostní situaci změněnou realizací nového stavebního záměru (nesouvisejícího s provozem Objektu), což však v některých případech již může být nejen finančně a technicky náročné, ale leckdy i nemožné, a to se všemi z toho vyplývajících negativními důsledky.

Zákon rovněž na několika místech stanoví určité lhůty, a to způsobem, který v praxi působí nejružnější výkladové problémy; v příloze č. 1 Zákona je pak několik technických chyb v popisu použití tabulek či nepřesností v pravidlech pro zařazení Objektů do skupiny A nebo B.

3. Odůvodnění hlavních principů návrhu novelizace Zákona

Návrh novely zpřesňuje Zákon tím, že:

- a) umožňuje provozovatelům Objekt stát se účastníky řízení týkajících se umístování a realizace nových stavebních záměrů v „okolí Objektů“;
- b) vymezuje, co se míní „okolím Objektu“ - jde o prostor v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie toho kterého Objektu;
- c) explicitně dává místně příslušným krajským úřadům pravomoc vydávat závazné stanovisko v případech, kdy realizace nového stavebního záměru situovaného v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie toho kterého Objektu může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky.

Základním principem novelizace Zákona je tedy přesnější realizace požadavků Směrnice EU a jejich implementace do českého právního řádu.

Návrh novely Zákona rovněž odstraňuje existující textační nejasnosti Zákona s ohledem na stanovení některých lhůt a odstraňuje v příloze č. 1 zákona technické chyby v popisu použití tabulek a nepřesností v pravidlech pro zařazení Objektů do skupiny A nebo B.

4. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Návrh novely upravuje problematiku zohledňování zájmů chráněných Zákonem v případech umístování výstavby, realizace a provozu stavebních záměrů v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie již existujícího Objektu. Toto je sice možné upravit i vhodným eurokonformním výkladem stávajícího Zákona, nicméně navrhovaná doplnění a upřesnění textu Zákona vhodně odstraňují případné pochybnosti o původním záměru zákonodárce.

5. Zhodnocení souladu Návrhu novely s ústavním pořádkem České republiky

Návrh novely je souladný s ústavním pořádkem České republiky.

6. Zhodnocení slučitelnosti Návrhu novely s předpisy Evropské unie

Směrnice SEVESO v článku 13 uvádí následující:

1. **Členské státy zajistí, aby se v jejich politikách územního plánování nebo jiných souvisejících politikách braly v úvahu cíle prevence závažných havárií a omezení následků takových havárií pro lidské zdraví a životní prostředí. Tyto cíle sledují prostřednictvím kontrol:**
  - a) umístění nových závodů;
  - b) změny závodů podle článku 11;
  - c) **nové rozvojové aktivity v okolí závodů, jako jsou dopravní cesty, místa sloužící veřejnosti a obytné oblasti, pokud umístění nebo výstavba mohou způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky.**
2. **Členské státy zajistí, aby jejich politika územního plánování a jiné související politiky a postupy provádění těchto politik braly z dlouhodobého hlediska v úvahu:**
  - a) **potřebu udržovat vhodné bezpečnostní vzdálenosti mezi závody, na které se vztahuje tato směrnice, a obytnými oblastmi, budovami a plochami sloužícími veřejnosti, rekreačními oblastmi, a pokud možno, důležitými dopravními cestami;**
  - b) **potřebu chránit oblasti hodnotné z hlediska ochrany přírody, které se nacházejí v blízkosti závodů, případně prostřednictvím vhodných bezpečnostních vzdáleností nebo jiných příslušných opatření;**
  - c) **v případě stávajících závodů potřebu dalších technických opatření podle článku 5 tak, aby se nezvyšovala rizika pro lidské zdraví a životní prostředí.**

3. **Členské státy zajistí, aby všechny příslušné orgány a plánovací orgány, které odpovídají za rozhodování v této oblasti, zavedly vhodné konzultační postupy pro usnadnění provádění politik podle odstavce 1. Postupy se stanoví tak, aby poskytovatelé poskytli dostatek informací o rizicích vyplývajících ze závodu a aby byly při přijímání rozhodnutí k dispozici technické informace o těchto rizicích buď pro konkrétní případ, nebo na základě obecných kritérií.**

Dle dosavadní praxe (vyplývající ze stávajícího výkladu textu Zákona) často dochází při umístování a realizaci nových rozvojových aktivit (tedy stavebních záměrů) v okolí závodů (tedy v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie již existujícího Objektu) k závažnému zvyšování rizik spojených s následky možných závažných havárií, a to bez ohledu na dřívější opatření přijatá provozovatelem Objektu a bez možnosti provozovatele Objektu takové nevhodné zvyšování rizika dopředu jakkoli ovlivnit. Tyto situace jsou zpravidla pro provozovatele již jen velmi obtížně řešitelné, a to se všemi z toho vyplývajících negativními důsledky.

Návrh novely tento stav napравuje, a to zcela v rámci a v souladu s příslušným *acquis communautaire*.

7. Zhodnocení souladu Návrhu novely s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Návrh novely není v rozporu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

8. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad Návrhu novely

Na veřejné rozpočty nemá navrhovaná novelizace Zákona dopad. V podnikatelské sféře bude mít pozitivní dopad pro provozovatele Objektů. Pro subjekty usilující o umístění a realizaci stavebních záměrů v okolí Objektů bude tato novelizace znamenat jistá (avšak v konečném důsledku žádoucí) omezení a možné zvýšené náklady. Tyto náklady však budou v řádu desítek tisíc Kč, zatímco neregulovanou realizací stavebních záměrů v okolí Objektů mohou vznikat provozovatelům Objektů vynucené náklady na následné změny bezpečnostních opatření ke snížení následků případné závažné havárie až v řádech desítek miliónů Kč (o finančním vyjádření potenciálních následků případné závažné havárie vyplývající z nevhodné realizace stavebních záměrů v okolí Objektů ani nemluvě).

9. Předpokládané dopady na životní prostředí

Navrhovaná novelizace je rovněž neutrální vůči životnímu prostředí.

10. Zhodnocení dopadu Návrhu novely k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh novely nemá žádné dopady na problematiku k ochraně soukromí a osobních údajů.

11. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh novely nemá žádné dopady na problematiku korupčních rizik.

II. Zvláštní část

K části první, Čl. I (Změna zákona o prevenci závažných havárií)

K bodům 1 až 3 (k § 49, odst. 2, 3 a 4)

Jsou doplněna ustanovení, která v souladu se smyslem Směrnice SEVESO umožňují provozovatelům Objektů řádně hájit svá práva v oblasti prevence závažných havárií (v pozicích účastníků řízení týkajících se umístování a realizace stavebních záměrů v okolí Objektů) a která explicitně dávají místně příslušným krajským úřadům pravomoc, resp. povinnost vydávat závazné stanovisko v případech, kdy realizace nového stavebního záměru situovaného v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované

v příslušném posouzení rizik závažné havárie toho kterého Objektu, může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky.

K bodu 4 (k §18 odst. 3)

Vypouští se povinnost zpracovat posudek dokumentace v pevně stanovené lhůtě. Stanovení „*přiměřené lhůty*“ vzhledem k různorodosti, složitosti a rozsahu posuzovaných dokumentací je logickou a relevantní změnou proti stávající pevné lhůtě, která rozsah a složitost jednotlivých posuzovaných dokumentací nezohledňovala.

K bodu 5 (k § 19 odst. 1)

Vypouští se původní text „*Zpracovatel posudku posoudí návrh bezpečnostní dokumentace objektivně a v plném rozsahu.*“, neboť na základě praktických zkušeností s vypracováním posudků je původně uvedený požadavek (zvláště v rozsahu požadavku na zpracování každého posudku „*v plném rozsahu*“) nevhodný. Například v případě chyb v návrhu bezpečnostní dokumentace v určení zdrojů rizika závažné havárie nemá smysl dále posuzovat provedení analýzy zdrojů rizika závažné havárie, když byla špatně provedena již identifikace daných zdrojů rizik. Totéž se pak týká technického popisu těchto zdrojů, jejich zabezpečení apod.

K bodu 6 (k § 31 odst. 3)

Obdobně jako v případě § 18 odst. 3 Zákona se navrhuje vypuštění pevně stanovených lhůt ke vypracování posudku k zpracovanému posouzení rizika, jejichž různorodost nemohla pevně stanovená lhůta zohlednit a podchytit; dané pevné lhůty navíc tak jak tak nebyly dodržovány. ***Krajské úřady se i v tomto případě nadále řídí správním řádem.***

K bodům 7 a 8 (ke změně Přílohy č. 1)

Návrh novely upravuje odkazy na číslování tabulek v Příloze č. 1, které jsou ve stávajícím znění Zákona chybné; upřesňována jsou také další pravidla pro zařazení Objektu do skupiny A nebo skupiny B.

K části druhé, Čl. II (Účinnost navrhované změny zákona o prevenci závažných havárií)

Novela Zákona má nabýt účinnosti dnem jejího vyhlášení. Nejsou navrhována žádná přechodná ustanovení upravující zvláštní režim pro již zahájená řízení apod.

V Praze dne 28. 11. 2018

Jan Schiller v.r

Eva Fialová v.r

Eva Matyášová v.r

Věra Adámková v.r

Jaroslav Bžoch v.r.

Jiří Mašek v.r

Pavel Růžička v.r

Jan Richter v.r

Josef Kott v.r

Tomáš Kohoutek v.r

Jiří Strýček v.r

Stanislav Fridrich v.r

Pavel Pustějovský v.r

Marek Novák v.r

Karel Tureček v.r

Margit Balaščíková v.r

Kamal Farhan v.r

Jaroslav Faltýnek v.r

Jan Volný v.r

Milan Brázdil v.r

Petr Sadovský v.r

David Pražák v.r

Andrea Babišová v.r

Josef Hájek v.r